

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

14 decembrie 2022*

„Funcție publică – Agenți temporari – Contract pe perioadă determinată – Neprelungire – Procedură de prelungire – Luare în considerare a rapoartelor de evaluare – Raport de evaluare nefinalizat – Răspundere – Prejudiciu material – Pierderea unei șanse – Prejudiciu moral – Competență de fond – Executarea unei hotărâri a Tribunalului”

În cauza T-296/21,

SU, reprezentată de L. Levi, avocată,

reclamantă,

împotriva

Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), reprezentată de C. Coucke și E. Karatza, în calitate de agenți, asistate de B. Wägenbaur, avocat,

pârâtă,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus, la deliberări, din domnii S. Gervasoni (raportor), președinte, L. Madise și J. Martín y Pérez de Nanclares, judecători,

grefier: domnul A. Marghelis, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 8 septembrie 2022,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 270 TFUE, reclamanta, SU, solicită, pe de o parte, anularea deciziei Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) din 15 iulie 2020 prin care aceasta nu i-a prelungit contractul și, în măsura în care este necesar, a deciziei din 11 februarie 2021 prin care aceasta i-a respins reclamația și, pe de altă parte, repararea prejudiciului material și moral pe care l-ar fi suferit ca urmare a acestui fapt.

Istoricul litigiului

- 2 La 15 ianuarie 2015, reclamanta a fost recrutată de EIOPA, prin contract cu o durată de trei ani, în calitate de agent temporar cu gradul AD 8 în cadrul serviciului însărcinat cu supravegherea, în calitate de expertă confirmată în modele interne.
- 3 La 1 noiembrie 2016, reclamanta a fost repartizată din nou, la echipa „Modele interne” din departamentul „Convergența supravegherii și a controlului”, tot în calitate de expertă confirmată în modele interne.
- 4 De la 31 octombrie 2017 până la 19 martie 2018 reclamanta s-a aflat în concediu de maternitate, care a fost urmat de un concediu pentru creșterea copilului până la 19 octombrie 2018.
- 5 Printr-un act adițional din 15 ianuarie 2018, contractul de muncă al reclamantei a fost prelungit pentru o perioadă de trei ani, până la 15 ianuarie 2021.
- 6 De la 1 noiembrie 2018 până la 31 octombrie 2019, reclamanta a beneficiat de un regim de muncă cu normă redusă (80 %) și de o telemuncă structurală de o zi pe săptămână. Aceste modalități de muncă au fost aplicate din nou de la 1 februarie 2020 până la 15 iulie 2020. Telemunca ocazională i-a fost de asemenea acordată punctual.
- 7 În contextul exercițiului de evaluare pentru anul 2019, reclamanta a transmis autoevaluarea sa la 9 decembrie 2019 și a avut o întrevedere cu evaluatorul său la 15 ianuarie 2020.
- 8 La 16 ianuarie 2020, evaluatorul a prezentat evaluarea reclamantei. La rubrica „Evaluare globală și potențial”, care conține „evaluarea globală a perioadei vizate de prezentul exercițiu de evaluare și, dacă este cazul, un comentariu cu privire la potențialul titularului postului”, evaluatorul a evaluat prestația reclamantei ca fiind „satisfăcătoare” și a observat că reclamanta „are, desigur, potențialul de a fi un agent-cheie pentru activitatea de supraveghere a [modelelor interne] a EIOPA, dar acest potențial va trebui să se traducă prin [performanțe] mai tangibile și de o calitate mai bună din partea sa[;] anul 2019 nu a fost suficient, rezultatele din anul 2020 vor trebui să se amelioreze pentru a rămâne în mod global satisfăcătoare”.
- 9 Reclamanta a refuzat să accepte raportul său de evaluare și a formulat observații la 21 ianuarie 2020.
- 10 Directorul executiv al EIOPA, care este și evaluatorul de apel, competent să se pronunțe în cazul unui refuz motivat al unui raport de evaluare de către agentul vizat, nu a reacționat la refuzul și la observațiile reclamantei și, prin urmare, nu a luat poziție în acest raport cu privire la observațiile respective.

- 11 La 27 februarie 2020, a avut loc o întvedere între directorul executiv al EIOPA și reclamantă, la cererea acesteia din urmă.
- 12 La 2 iulie 2020, reclamanta a primit raportul referitor la prelungirea contractului său, în care șeful de serviciu nu recomanda o a doua prelungire a contractului său.
- 13 La 8 iulie 2020, reclamanta și-a prezentat comentariile și s-a întâlnit, la 14 iulie 2020, cu directorul executiv al EIOPA pentru a discuta recomandarea de a nu i se prelungi contractul.
- 14 La 15 iulie 2020, directorul executiv al EIOPA a decis să nu prelungească contractul reclamantei (în continuare, „decizia de neprelungire”).
- 15 La 13 octombrie 2020, reclamanta a formulat o reclamație împotriva deciziei de neprelungire și, în măsura în care este necesar, împotriva raportului său de evaluare pentru anul 2019, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”), aplicabil prin analogie agenților temporari în temeiul articolului 46 din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene (denumit în continuare „RAA”).
- 16 La 15 ianuarie 2021, directorul executiv a informat-o pe reclamantă cu privire la intenția sa de a-i respinge reclamația și i-a solicitat să formuleze observații, care au fost prezentate la 22 ianuarie 2021.
- 17 La 1 februarie 2021, directorul executiv i-a trimis reclamantei un proiect de decizie actualizat de respingere a reclamației sale și i-a solicitat să comunice observațiile sale, care au fost prezentate la 8 februarie 2021.
- 18 Prin decizia din 11 februarie 2021, directorul executiv a respins reclamația reclamantei (denumită în continuare „decizia de respingere a reclamației”).

Concluziile părților

- 19 Reclamanta solicită Tribunalului, după ce a renunțat în ședință la capătul de cerere privind anularea raportului de evaluare pentru anul 2019, aspect care a fost consemnat în procesul-verbal al ședinței:
 - anularea deciziei de neprelungire;
 - în măsura în care este necesar, anularea deciziei de respingere a reclamației;
 - dispunerea reparării prejudiciului său material, astfel cum a fost calculat în cererea introductivă, și a prejudiciului său moral, evaluat *ex aequo et bono* la 10 000 de euro;
 - obligarea EIOPA la plata cheltuielilor de judecată.
- 20 EIOPA solicită Tribunalului:
 - respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la obiectul acțiunii

- 21 Trebuie amintit că, în conformitate cu dispozițiile coroborate ale articolului 90 alineatul (2) și ale articolului 91 alineatele (1) și (2) din statut, aplicabile prin analogie agenților temporari în temeiul articolului 46 din RAA, orice agent vizat de statut nu poate introduce o acțiune la Tribunal decât dacă a sesizat în prealabil autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă (denumită în continuare „AAIC”) cu o reclamație împotriva unui act care îl lezează, indiferent dacă autoritatea menționată anterior a adoptat o decizie sau dacă nu a adoptat o măsură impusă de statut. Reclamația administrativă și respingerea acesteia, explicită sau implicită, fac astfel parte integrantă dintr-o procedură complexă și nu constituie decât o condiție prealabilă pentru sesizarea instanței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2006, Staboli/Comisia, T-281/04, EU:T:2006:334, punctele 25 și 26).
- 22 Potrivit unei jurisprudențe constante, concluziile în anulare îndreptate în mod formal împotriva deciziei de respingere a unei reclamații au ca efect sesizarea Tribunalului cu privire la actul împotriva căruia a fost formulată reclamația, atunci când acestea sunt, în sine, lipsite de conținut autonom (a se vedea Hotărârea din 20 noiembrie 2007, Ianniello/Comisia, T-205/04, EU:T:2007:346, punctul 27 și jurisprudența citată și Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 75; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 17 ianuarie 1989, Vainker/Parlamentul, 293/87, EU:C:1989:8, punctul 8).
- 23 Cu toate acestea, atunci când decizia de respingere a reclamației are un conținut diferit de cel al actului împotriva căruia a fost formulată această reclamație, în special atunci când modifică decizia inițială sau atunci când conține o reexaminare a situației reclamantului în funcție de elemente noi de drept și de fapt care, dacă ar fi survenit sau ar fi fost cunoscute de autoritatea competentă înainte de adoptarea deciziei inițiale, ar fi fost luate în considerare, Tribunalul poate fi determinat să se pronunțe în mod specific cu privire la concluziile îndreptate în mod formal împotriva deciziei de respingere a reclamației (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 septembrie 2011, Adjemian și alții/Comisia, T-325/09 P, EU:T:2011:506, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 24 În speță, pe lângă anularea deciziei de neprelungire, reclamanta solicită, în măsura în care este necesar, anularea deciziei de respingere a reclamației.
- 25 Această din urmă decizie nu este pur confirmativă în raport cu decizia de neprelungire, întrucât directorul executiv al EIOPA a luat poziție cu privire la elemente noi. Mai precis, directorul executiv al EIOPA s-a referit la elemente de fapt noi, și anume la aspectul că nu a fost niciodată informat, în calitate de evaluator de apel, cu privire la refuzul reclamantei de a accepta raportul său de evaluare pentru anul 2019 și că, din punct de vedere procedural, acest raport nu a fost finalizat.
- 26 În aceste condiții, este necesar să se examineze concluziile în anularea atât a deciziei de neprelungire, cât și a deciziei de respingere a reclamației (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 79 și jurisprudența citată).

27 În plus, decizia de respingere a reclamației precizează anumite aspecte ale motivării deciziei de neprelungire. În consecință, ținând seama de caracterul evolutiv al procedurii precontencioase, această motivare va trebui de asemenea să fie luată în considerare pentru examinarea legalității deciziei de neprelungire, motivarea respectivă trebuind să coincidă cu acest din urmă act (Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 80; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 9 decembrie 2009, Comisia/Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, punctele 58 și 59 și jurisprudența citată).

Cu privire la concluziile în anulare îndreptate împotriva deciziei de neprelungire și a deciziei de respingere a reclamației

28 În susținerea concluziilor sale în anulare, reclamanta invocă șase motive vizând demonstrarea nelegalității deciziei de neprelungire și a deciziei de respingere a reclamației, întemeiate:

- primul, pe faptul că raportul de evaluare pentru anul 2019 nu a fost finalizat în mod corespunzător și că raportul privind prelungirea contractului s-a bazat pe un raport de evaluare nefinalizat;
- al doilea, pe o încălcare a principiului imparțialității, a articolului 11 din statut și a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
- al treilea, pe o încălcare a dreptului de a fi ascultat și a obligației de motivare, pe o încălcare a articolului 25 din statut, a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale și a punctelor 6.7, 6.9 și 6.10 din procedura de prelungire a contractului EIOPA din 14 august 2017 (denumită în continuare „procedura de prelungire a contractului”);
- al patrulea, pe o eroare vădită de apreciere, pe lipsa unei aprecieri diligente a tuturor aspectelor cauzei și pe o încălcare a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale și a punctelor 4 și 6.5 din procedura de prelungire a contractului;
- al cincilea, pe o discriminare bazată pe sex și pe situația familială, cu încălcarea articolului 1d din statut și a articolelor 21 și 23 din Carta drepturilor fundamentale și
- al șaselea, pe o încălcare a obligației de diligență.

29 În scopul economiei de procedură și pentru respectarea principiului buneii administrări a justiției, instanța Uniunii poate statua cu privire la o acțiune fără a trebui în mod necesar să se pronunțe cu privire la toate motivele și argumentele formulate de părți (a se vedea Hotărârea din 5 februarie 2018, Ranocchia/ERCEA, T-208/16, EU:T:2018:68, punctul 57 și jurisprudența citată). În speță, trebuie analizat mai întâi primul motiv, fără a fi necesar să se examineze celelalte motive invocate de reclamantă.

30 Prin intermediul primului motiv, reclamanta susține că decizia de neprelungire este nelegală, întrucât se întemeiază pe un raport de evaluare referitor la anul 2019, care nu a fost finalizat.

31 Reclamanta subliniază că raportul său de evaluare pentru anul 2019 este un element esențial al motivării deciziei de neprelungire. Or, raportul menționat nu ar fi fost finalizat, întrucât reclamanta nu a avut posibilitatea de a se exprima în mod util în privința acestuia. Prin urmare, acest raport nu poate servi drept temei pentru adoptarea deciziei de neprelungire. Ar fi vorba

despre un viciu de procedură care afectează legalitatea deciziei de neprelungire care ar fi astfel lipsită de temei de drept sau de fapt, cu atât mai mult cu cât decizia amintită se referă în mod explicit la evaluarea reclamantei care figurează în raportul de evaluare pentru anul 2019.

- 32 În plus, nu se poate exclude că, dacă observațiile reclamantei prin care contestă evaluarea sa în raportul de evaluare pentru anul 2019 ar fi fost luate în considerare în mod corespunzător la acea dată, AAIC ar fi luat o decizie diferită în ceea ce privește prelungirea contractului său. Astfel, nimic nu dovedește că comentariile sale privind raportul său de evaluare pentru anul 2019 au fost luate în considerare, iar confirmarea, în decizia de respingere a reclamației, a observațiilor negative ale evaluatorului său nu este motivată. EIOPA nu poate, așadar, să confirme aprecierea efectuată de evaluator în raportul de evaluare pentru anul 2019.
- 33 EIOPA răspunde că exercițiul de evaluare a reclamantei pentru anul 2019 și-a urmat cursul în mod corespunzător până în stadiul apelului, iar observațiile evaluatorului au fost comunicate și rămân valabile pentru evaluarea evoluției performanțelor reclamantei în anul 2020 și pentru decizia privind prelungirea contractului său.
- 34 În plus, EIOPA recunoaște existența unei omisiuni procedurale în exercițiul de evaluare al reclamantei pentru anul 2019, dar consideră că apelul reclamantei a fost respins în mod implicit. Astfel, AAIC a menționat că, dacă ar fi fost sesizată cu apelul reclamantei împotriva raportului său de evaluare, ar fi confirmat acest raport, iar observațiile reclamantei anexate la refuzul raportului său de evaluare pentru anul 2019 nu ar fi putut repune în discuție decizia de neprelungire. Pe de altă parte, AAIC i-ar fi comunicat reclamantei, în cadrul întrevederii din 27 februarie 2020, că este de acord cu evaluarea efectuată de evaluatorul său.
- 35 Pentru a se pronunța cu privire la aceste argumente, întemeiate pe nefinalizarea raportului de evaluare pentru anul 2019, trebuie examinat în prealabil statutul juridic al respectivului raport.

Cu privire la nefinalizarea raportului de evaluare pentru anul 2019

- 36 Din dispozițiile coroborate ale articolului 43 primul paragraf din statut și ale articolului 15 alineatul (2) din RAA rezultă că administrația trebuie să asigure redactarea periodică a rapoartelor privind competența, eficiența și conduita în serviciu a agenților săi, atât pentru motive de bună administrare, cât și pentru apărarea intereselor acestora. Astfel, rapoartele de evaluare constituie o probă scrisă și formală cu privire la calitatea muncii pe care agentul a efectuat-o în perioada avută în vedere (Hotărârea din 13 decembrie 2018, Wahlström/Frontex, T-591/16, nepublicată, EU:T:2018:938, punctele 55 și 56, și Hotărârea din 12 februarie 2020, WD/EFSA, T-320/18, nepublicată, EU:T:2020:45, punctul 60).
- 37 Potrivit articolului 7 alineatul (1) din Decizia C(2013) 8985 a Comisiei din 16 decembrie 2013 privind dispozițiile generale de punere în aplicare a articolului 43 din statut și modalitățile de aplicare a articolului 44 primul paragraf din statut [denumită în continuare „Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013”, aplicabilă EIOPA prin analogie (EIOPA-MB-14/018)], refuzul motivat al raportului de către titularul postului echivalează automat cu sesizarea evaluatorului de apel. Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că evaluatorul de apel confirmă raportul sau îl modifică motivându-și decizia în termen de 20 de zile lucrătoare de la data refuzului motivat al raportului, în timp ce alineatul (4) dispune că în urma deciziei evaluatorului de apel raportul rămâne definitiv.

- 38 Articolul 7 alineatul (4) din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 prevede în mod explicit că, în urma deciziei evaluatorului de apel, raportul rămâne definitiv, iar „titularul postului este informat prin poșta electronică sau prin orice alt mijloc că a fost adoptată decizia prin care raportul a devenit definitiv [...] [și] va avea acces, în acel moment, și la decizia evaluatorului de apel; a]ceastă informare este echivalentă cu comunicarea deciziei în sensul articolului 25 din statut; t]ermenul de trei luni prevăzut la articolul 90 alineatul (2) din statut pentru depunerea unei reclamații începe să curgă de la comunicarea acestei informări”.
- 39 În această privință, trebuie precizat că, în calitate de dispoziție a unei decizii oficiale a Comisiei, publicată în mod corespunzător și pusă în aplicare, articolul 7 din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 instituie o normă internă cu caracter general obligatorie din punct de vedere juridic care limitează exercitarea puterii de apreciere a acestei instituții, precum și a EIOPA, care a decis aplicarea prin analogie a acestei decizii în materie de organizare a structurilor sale și de administrare a personalului său, de care membrii se pot prevala în fața instanței Uniunii, care asigură respectarea ei (a se vedea prin analogie Hotărârea din 27 aprilie 2012, De Nicola/BEL, T-37/10 P, EU:T:2012:205, punctul 40, și Hotărârea din 7 iulie 2009, Bernard/Europol, F-54/08, EU:F:2009:86, punctul 47).
- 40 Reiese cu claritate din aceste dispoziții că, atunci când titularul postului refuză raportul de evaluare, el nu devine definitiv decât în urma deciziei evaluatorului de apel. Astfel, potrivit jurisprudenței, atunci când evaluatorul de apel dispune de o competență de control complet cu privire la temeinicia evaluărilor cuprinse într-un raport de evaluare și îl poate valida sau îl poate modifica și se abține în mod nelegal de la exercitarea controlului său, raportul de evaluare refuzat de titularul postului nu devine definitiv (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 27 aprilie 2012, De Nicola/BEL, T-37/10 P, EU:T:2012:205, punctele 38, 41 și 60).
- 41 În plus, după cum susține în mod întemeiat reclamanta, niciun element din decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 nu permite să se deducă că după expirarea termenului pentru adoptarea unei decizii de către evaluatorul de apel, refuzul motivat al raportului de evaluare este respins în mod implicit.
- 42 Așadar, contrar celor susținute de EIOPA, trimiterea la articolul 90 alineatul (2) din statut, efectuată la articolul 7 alineatul (4) din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013, nu are nici ca obiect, nici ca efect aplicarea în speță a regulii introduse prin articolul 90 alineatul (1) din statut, și anume că lipsa unui răspuns la cererea unei persoane căreia i se aplică statutul prin care autoritatea împuternicită să facă numiri este invitată să adopte o decizie în ceea ce o privește se interpretează ca un refuz implicit după expirarea unui termen de patru luni. Articolul 7 alineatul (4) din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 introduce o regulă proprie procedurii de evaluare aplicabile în cazul de față care nu poate fi înlăturată în favoarea regulii introduse prin articolul 90 alineatul (1) din statut. Conținutul articolului 7 alineatul (4) din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 nu poate fi modificat nici printr-o lectură efectuată în lumina regulii introduse prin articolul 90 alineatul (1) din statut, care introduce o procedură și un termen diferite.
- 43 În speță, directorul executiv al EIOPA, care este și evaluatorul de apel, a afirmat în decizia de respingere a reclamației, și acest aspect a fost de asemenea confirmat în ședință, că nu a luat cunoștință de refuzul motivat al raportului de evaluare a reclamantei pentru anul 2019 și a admis că acest raport nu a fost niciodată finalizat. EIOPA explică în memoriul său în apărare că evaluatorul de apel nu a primit niciodată notificarea refuzului de către reclamantă al raportului său de evaluare pentru anul 2019 din cauza unei probleme tehnice, fără a oferi mai multe

precizări, cu excepția faptului că s-a solicitat furnizorului de servicii competent, în luna noiembrie a anului 2021, să instituie o notificare atunci când titularul postului refuză raportul său de evaluare.

- 44 Cu toate acestea, administrația nu poate invoca organizarea administrativă internă pentru a justifica nerespectarea obligației sale imperative de a asigura redactarea periodică la termen a rapoartelor de evaluare și întocmirea lor legală (Hotărârea din 18 decembrie 1980, Gratreau/Comisia, 156/79 și 51/80, nepublicată, EU:C:1980:304, punctul 15).
- 45 Din cele de mai sus rezultă că inacțiunea evaluatorului de apel ca urmare a refuzului de către reclamantă al raportului de evaluare pentru anul 2019, cauzată de o eroare internă de organizare, nu poate fi considerată o confirmare implicită a raportului menționat care ar avea ca efect să îi confere un caracter definitiv și să declanșeze termenul pentru formularea unei reclamații împotriva sa. Principiul securității juridice, invocat de EIOPA, nu poate stabili în sarcina reclamantei o obligație de diligență care revine administrației și EIOPA nu poate susține în mod valabil că reclamanta ar fi decăzută din dreptul de a invoca nelegalitatea procedurii de evaluare întrucât nu a formulat o reclamație împotriva acestei pretinse respingeri implicite. În sfârșit, existența unei asemenea respingeri implicite nu poate fi constatată, din moment ce directorul executiv, care nu avea cunoștință de apelul formulat de reclamantă împotriva raportului său de evaluare, nu putea să fi adoptat vreo poziție cu privire la acest apel.
- 46 În plus, deși reclamanta a retras în ședință concluziile îndreptate împotriva acestui raport (a se vedea punctul 19 de mai sus), ea a procedat astfel fără a aduce atingere criticilor exprimate în concluziile sale referitoare la finalizarea raportului menționat.
- 47 Rezultă că, în primul rând, raportul de evaluare a reclamantei pentru anul 2019 este un document nefinalizat care nu putea fi luat în considerare în scopul evaluării performanțelor reclamantei și, în al doilea rând, reclamanta are dreptul să invoce, în mod incident, nelegalitatea constând în nefinalizarea unui raport de evaluare pentru anul respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, WD/EFSA, T-320/18, nepublicată, EU:T:2020:45, punctul 62).

Cu privire la consecințele nefinalizării raportului de evaluare pentru anul 2019

- 48 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că un agent temporar titular al unui contract pe perioadă determinată nu are, în principiu, niciun drept la prelungirea contractului său, o asemenea prelungire nefiind decât o simplă posibilitate, supusă condiției de a fi conformă cu interesul serviciului (Hotărârea din 6 februarie 2003, Pyres/Comisia, T-7/01, EU:T:2003:27, punctul 64, și Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 103).
- 49 Astfel, spre deosebire de funcționari, a căror stabilitate a locului de muncă este garantată de statut, agenții temporari intră în sfera unui alt regim, la baza căruia se află contractul de muncă încheiat cu instituția vizată. Așadar, durata raportului de muncă dintre o instituție și un agent temporar angajat pe perioadă determinată este reglementată tocmai de condițiile stabilite în contractul încheiat între părți. În plus, o jurisprudență de asemenea constantă recunoaște administrației o largă putere de apreciere în materia prelungirii contractului (a se vedea Hotărârea din 13 decembrie 2018, Wahlström/Frontex, T-591/16, nepublicată, EU:T:2018:938, punctul 46 și jurisprudența citată, Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 106).

- 50 Deși administrația dispune de o largă putere de apreciere, aceasta nu înseamnă că Tribunalul, sesizat cu o acțiune în anulare îndreptată împotriva unui act adoptat în exercitarea unei asemenea puteri, nu exercită un control de legalitate asupra acestuia, care se manifestă sub mai multe aspecte. Fiind vorba despre o cerere de anulare a unei decizii de neprelungire a unui contract de agent temporar, controlul instanței Uniunii trebuie să se limiteze la verificarea lipsei unei erori de drept, a unei erori vădite de apreciere și a unui abuz de putere, precum și la lipsa atingerii aduse obligației de solitudine care revine unei administrații atunci când este chemată să se pronunțe cu privire la prelungirea unui contract încheiat cu unul dintre agenții săi. În plus, Tribunalul controlează dacă administrația a săvârșit inexactități materiale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2018, Wahlström/Frontex, T-591/16, nepublicată, EU:T:2018:938, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 51 De altfel, începând din momentul în care administrația, prin directivă internă, a elaborat un regim specific, destinat să garanteze transparența procesului de prelungire a contractelor, adoptarea acestui regim se analizează ca o autolimitare a puterii de apreciere a instituției, așa cum s-a arătat la punctul 39 de mai sus, și determină o transformare a regimului inițial al agenților contractuali descris anterior, caracterizat prin precaritatea contractelor pe perioadă determinată, într-un regim care permite o prelungire în anumite condiții. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, o decizie a unei instituții, comunicată întregului personal și prin care se precizează criteriile și procedura aplicabile în cadrul exercitării puterii sale de apreciere în materia prelungirii sau a neprelungirii contractului, constituie o directivă internă care trebuie, ca atare, să fie considerată o normă de conduită pe care administrația și-o impune ei înseși și de la care nu poate deroga fără a preciza motivele care au determinat-o să procedeze în acest fel, în caz contrar încălcându-se principiul egalității de tratament (a se vedea Hotărârea din 7 iulie 2009, Bernard/Europol, F-54/08, EU:F:2009:86, punctul 47 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 27 aprilie 2012, De Nicola/BEI, T-37/10 P, EU:T:2012:205, punctul 40).
- 52 În speță, procedura de prelungire a contractului EIOPA, care definește politica generală a agenției menționate în materia prelungirii contractelor, constituie o directivă internă în sensul jurisprudenței citate anterior.
- 53 Punctul 4 din procedura de prelungire a contractului prevede că „decizia de prelungire a contractelor de muncă este adoptată de directorul executiv (AAIC) în funcție de nevoile serviciului și ținând seama de considerații precum: (a) continuitatea postului [...] (b) performanța titularului postului [...] (c) competența/competențele agentului [...] (d) necesitățile autorității”.
- 54 Mai precis, punctul 4 litera (b) din procedura de prelungire a contractului prevede că, atunci când AAIC ia decizia cu privire la prelungirea unui contract întemeindu-se pe performanța titularului postului, acest criteriu este luat în considerare „pe baza descrierii postului ocupat de titularul postului și a rapoartelor anuale de evaluare a performanței și, atunci când nu a fost încă întocmit niciun raport de evaluare, pe baza raportului privind perioada sa de probă și a oricărui alt document relevant”. Punctul 6.5 din procedura de prelungire a contractului adaugă că recomandarea șefului de serviciu privind prelungirea unui contract este prezentată după dialogul prevăzut la punctul 6.4 și trebuie să țină seama de „rapoartele de evaluare precedente ale titularului postului și de adecvarea competențelor acestuia din urmă cu postul, așa cum se poate prevedea că va evolua în anii următori; [u]nitatea de resurse umane se asigură că șeful serviciului are acces la toate rapoartele de evaluare a titularului postului”. Potrivit punctului 6.9 din procedura de prelungire a contractului, decizia finală este luată de directorul executiv, care ține seama, pe de o parte, de recomandarea șefului de serviciu și de comentariile titularului postului și, pe de altă parte, de criteriile enumerate la punctul 4 din decizia menționată.

- 55 Din aceste dispoziții rezultă că, atunci când o decizie cu privire la prelungirea unui contract este luată pe baza criteriului referitor la performanțele titularului postului, rapoartele de evaluare a persoanei interesate trebuie luate în considerare atât în stadiul recomandării șefului de serviciu, cât și în stadiul adoptării deciziei.
- 56 În speță, recomandarea șefului de serviciu al reclamantei din 2 iulie 2020 privind prelungirea contractului său începea cu citarea concluziei raportului de evaluare a reclamantei pentru anul 2019. Recomandarea respectivă se concentra în continuare asupra performanțelor reclamantei în prima perioadă a anului 2020. Aceasta nu menționa rapoartele de evaluare precedente.
- 57 În ceea ce privește decizia de neprelungire, reiese din aceasta că, pentru a evalua performanțele reclamantei, AAIC s-a întemeiat în mod explicit pe performanțele începând cu anul 2019. Astfel, decizia de neprelungire respinge performanțele bune ale reclamantei în primii săi ani în serviciul EIOPA ca fiind „nerelevante”. În plus, AAIC subliniază că reclamanta „nu a fost în măsură să lucreze la nivelul așteptat de la un expert senior AD 8 deja din anul 2019”. Ea adaugă că reclamanta a primit deja „un avertisment clar” în acest sens începând cu exercițiul de evaluare 2019 și că, în pofida avertismentului respectiv, performanțele sale nu s-au îmbunătățit. Decizia de neprelungire nu menționează niciun alt raport de evaluare decât cel pentru anul 2019.
- 58 Decizia de respingere a reclamației explică faptul că performanțele bune ale reclamantei din anul 2015 până în anul 2017 au justificat prima prelungire a contractului său, dar că, atunci când este vorba despre prelungirea unui contract pentru a doua oară, și aceasta pentru o perioadă nedeterminată, este necesară focalizarea asupra perioadei ulterioare primei prelungiri. Decizia de respingere a reclamației subliniază că, pentru AAIC, această perioadă acoperă în esență anul 2019 și primul semestru al anului 2020, întrucât concediile de maternitate și pentru creșterea copilului au determinat reclamanta să fie absentă de la birou până în luna octombrie a anului 2018.
- 59 Din aceste afirmații reiese că singurul raport de evaluare luat efectiv în considerare de AAIC este cel care privește performanțele reclamantei din anul 2019. Or, acest raport de evaluare nu a rămas niciodată definitiv și nu putea fi luat în considerare pentru evaluarea performanțelor reclamantei (a se vedea punctul 47 de mai sus).
- 60 În consecință, aprecierea performanțelor reclamantei a fost realizată pe baza unui dosar incomplet în măsura în care nu cuprindea raportul său de evaluare definitiv pentru anul 2019 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, WD/EFSA, T-320/18, nepublicată, EU:T:2020:45, punctul 61).
- 61 Prin urmare, decizia de neprelungire a contractului a încălcat dispozițiile procedurii de prelungire a contractului care impun luarea în considerare a rapoartelor de evaluare precedente ale titularului postului (a se vedea punctul 53 de mai sus).
- 62 Potrivit jurisprudenței, o asemenea neregularitate procedurală poate fi sancționată prin anularea deciziei atacate numai dacă se stabilește că această neregularitate procedurală a putut influența conținutul deciziei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2013, Wahlström/Frontex, F-87/11, EU:F:2013:10, punctul 58 și jurisprudența citată). Mai precis, simplul fapt că, la aprecierea performanțelor reclamantei, dosarul său personal era incomplet, în special din cauza lipsei unui raport de evaluare, nu este suficient pentru anularea unei decizii de neprelungire, cu excepția situației în care se stabilește că această împrejurare a putut avea o incidență decisivă asupra procedurii de prelungire (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2020, WD/EFSA, T-320/18, nepublicată, EU:T:2020:45, punctul 63).

- 63 Aceasta este situația în speță.
- 64 Astfel, mai întâi, contrar susținerilor EIOPA, nu se poate exclude că evaluatorul de apel, dacă ar fi luat cunoștință în mod corespunzător de refuzul de către reclamantă al raportului său de evaluare pentru anul 2019, care cuprindea de altminteri o apreciere a evaluatorului rezumată prin mențiunea „satisfăcător”, și de comentariile reclamantei, ar fi putut să țină seama de aceste comentarii și să modifice raportul menționat sau motivarea sa. În această privință, jurisprudența subliniază că administrația are obligația de a motiva orice raport de evaluare în mod suficient și circumstanțiat și de a oferi persoanei interesate posibilitatea de a formula observații cu privire la motivarea respectivă, respectarea acestor cerințe fiind cu atât mai importantă atunci când evaluarea înregistrează un regres în raport cu evaluarea anterioară, așa cum este cazul în speță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 decembrie 2014, DE/EMA, F-103/13, EU:F:2014:265, punctul 38). Prin urmare, în caz contrar golindu-se de sens exercițiul de evaluare și procedura prevăzută la articolul 7 din Decizia Comisiei din 16 decembrie 2013, trebuie respins argumentul EIOPA potrivit căruia, dacă AICC ar fi fost sesizată cu apelul reclamantei și s-ar fi pronunțat cu privire la acest apel, ea ar fi confirmat raportul de evaluare pentru anul 2019 și potrivit căruia acest raport ar trebui, așadar, să fie luat în considerare în vederea procedurii de prelungire a contractului.
- 65 În continuare, trebuie să se țină seama, așa cum subliniază reclamanta, de locul preponderent pe care evaluarea performanțelor sale din anul 2019 îl ocupă în recomandarea șefului de serviciu și în decizia de neprelungire.
- 66 În sfârșit, nu se poate exclude că șeful de serviciu, chemat în mod valabil să se pronunțe cu privire la performanțele profesionale ale reclamantei în conformitate cu punctul 6.5 din procedura de prelungire a contractului, ar fi putut formula propuneri diferite sau motivate în alt mod în ceea ce privește prelungirea contractului acesteia și că AAIC ar fi putut adopta o decizie diferită (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2013, Wahlström/Frontex, F-87/11, EU:F:2013:10, punctul 58).
- 67 Prin urmare, faptul că comentariile reclamantei privind raportul său de evaluare pentru anul 2019 nu au fost luate în considerare și faptul că acesta nu a devenit definitiv au putut avea o incidență decisivă asupra procedurii de prelungire.
- 68 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că primul motiv al reclamantei trebuie admis.
- 69 În consecință, decizia de neprelungire și decizia de respingere a reclamației trebuie anulate, fără a fi necesar să se examineze celelalte motive invocate de reclamantă.

Cu privire la concluziile în despăgubire

- 70 Reclamanta apreciază că a demonstrat nelegalitatea deciziei de neprelungire a contractului său și a deciziei de respingere a reclamației care i-au cauzat un prejudiciu material și moral pe care EIOPA ar trebui să îl repare.
- 71 EIOPA contestă argumentația reclamantei.
- 72 Potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei cereri de despăgubire formulate de un funcționar sau de un agent, răspunderea Uniunii presupune întrunirea unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat instituțiilor, caracterul real al

prejudiciului invocat și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul nelegal și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, punctul 45 și jurisprudența citată).

- 73 În această privință trebuie să se precizeze că contenciosul în materia funcției publice în temeiul articolului 270 TFUE și al articolelor 90 și 91 din statut, inclusiv cel privind repararea unui prejudiciu cauzat unui funcționar sau unui agent, urmează reguli specifice și speciale în raport cu cele care decurg din principiile generale care reglementează răspunderea extracontractuală a Uniunii în cadrul articolului 268 TFUE și al articolului 340 al doilea paragraf TFUE. Astfel, reiese în special din statut că, spre deosebire de orice alt particular, funcționarul sau agentul Uniunii este legat de instituția de care depinde prin raporturi juridice de muncă ce presupun un echilibru al drepturilor și al obligațiilor reciproce specifice, care este reflectat de obligația de solitudine a instituției față de persoana interesată. Acest echilibru este destinat în esență să mențină relația de încredere care trebuie să existe între instituții și funcționarii lor, în scopul de a garanta cetățenilor îndeplinirea în bune condiții a misiunilor de interes general încredințate instituțiilor. Rezultă că, în situațiile în care acționează în calitate de angajator, Uniunea are o răspundere sporită, care se manifestă prin obligația de reparare a prejudiciilor cauzate personalului său prin orice nelegalitate săvârșită în calitatea sa de angajator (a se vedea Hotărârea din 16 decembrie 2010, Comisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, punctul 46 și jurisprudența citată).
- 74 Întrucât primul motiv a fost admis, decizia de neprelungire și decizia de respingere a reclamației sunt nelegale. Prima condiție de angajare a răspunderii EIOPA, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat, este, așadar, îndeplinită.
- 75 În ceea ce privește celelalte două condiții, caracterul real al prejudiciului și legătura de cauzalitate, trebuie să se distingă între prejudiciul material și prejudiciul moral.

Cu privire la prejudiciul material

- 76 În ceea ce privește prejudiciul material, reclamanta susține că acesta cuprinde cuantumul salariului și al avantajelor la care ar fi avut dreptul începând din momentul în care contractul său ar fi trebuit să fie prelungit, și anume de la 16 ianuarie 2021, și până la executarea hotărârii Tribunalului, majorat cu dobânzi pentru întârzierea efectuării plăților și luând în considerare ajutorul de șomaj pe care îl primește. Ea solicită de asemenea plata retroactivă a contribuțiilor la sistemul de pensii. Reclamanta consideră că anularea deciziei de neprelungire a contractului său și a deciziei de respingere a reclamației ar trebui să determine prelungirea contractului său cu efect retroactiv și că o decizie de prelungire va avea ca efect despăgubirea pentru acest prejudiciu material.
- 77 Reclamanta adaugă că, în cazul în care Tribunalul ar considera că ea a pierdut o șansă de a i se prelungi contractul, această șansă ar fi serioasă și crescută. Ea evaluează pierderea șansei la 90 %, cotă care ar trebui să se aplice sumei pe care ar fi primit-o dacă ar fi fost încă angajată, și aceasta pentru o durată rezonabilă.
- 78 EIOPA răspunde că, chiar dacă Tribunalul ar anula decizia de neprelungire și decizia de respingere a reclamației, executarea hotărârii nu ar conduce la prelungirea contractului *ipso iure*, iar recurenta ar pretinde în mod eronat că are un drept subiectiv la prelungirea contractului său. În plus, nu ar fi fost săvârșită nicio eroare și nicio nelegalitate, iar reclamanta nu poate pretinde o încredere legitimă în prelungirea contractului său de muncă.

- 79 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că competența de fond conferită instanței Uniunii prin articolul 91 alineatul (1) din statut o învestește cu misiunea de a oferi o soluție completă în litigiile cu care este sesizată. Această competență urmărește în special să permită instanțelor Uniunii să asigure eficacitatea practică a hotărârilor de anulare pe care le pronunță în cauzele din domeniul funcției publice, astfel încât, dacă anularea unei decizii afectate de o eroare de drept a AAIC nu este suficientă pentru a asigura valorificarea drepturilor funcționarului vizat sau pentru a proteja în mod eficient interesele acestuia, instanța Uniunii poate decide, chiar și din oficiu, să îi acorde o despăgubire (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 mai 2010, Gogos/Comisia, C-583/08 P, EU:C:2010:287, punctele 49 și 50). Ea poate utiliza aceeași competență atunci când reclamantul nu poate obține niciun beneficiu din executarea obligațiilor care decurg din anulare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2015, EMA/Drakeford, T-231/14 P, EU:T:2015:639, punctul 47).
- 80 Trebuie arătat că prejudiciul material invocat cuprinde două capete de prejudicii distincte. Primul, invocat cu titlu principal, constă în pierderea remunerației la care reclamanta ar fi avut dreptul dacă contractul său ar fi fost prelungit. Reclamanta apreciază că acest prejudiciu ar trebui reparat prin adoptarea unei decizii de prelungire a contractului cu efect retroactiv, EIOPA plătindu-i în această ipoteză sumele de care a fost privată în mod nelegal, ținând seama de ajutorul de șomaj pe care l-a primit pe de altă parte. Al doilea capăt de prejudiciu material, invocat cu titlu subsidiar în ipoteza în care nu s-ar recunoaște că reclamanta avea dreptul de a i se prelungi contractul, constă în pierderea unei șanse de a obține această prelungire. Reclamanta consideră că acest prejudiciu ar putea fi reparat prin obligarea EIOPA la plata unei despăgubiri calculate prin aplicarea cotei de 90 %, procentaj reprezentând șansa pe care consideră că a avut-o de a i se prelungi contractul, la aceleași sume ca cele menționate în cadrul capătului de prejudiciu precedent.
- 81 În ceea ce privește primul capăt de prejudiciu material invocat, care constă într-o pierdere de remunerație, trebuie arătat cu titlu introductiv că reclamanta nu își poate susține în mod valabil concluziile în despăgubire, depuse concomitent cu concluziile sale în anulare îndreptate împotriva deciziei de neprelungire și a deciziei de respingere a reclamației sale, prin afirmația că anularea actelor menționate ar trebui să determine prelungirea retroactivă a contractului său, având ca efect plata de către EIOPA a sumelor de care a fost privată în mod nelegal de la expirarea contractului său precedent. Această argumentație, dacă ar fi urmată, ar lipsi de obiect, la momentul pronunțării prezentei hotărâri de anulare, cererea de reparare a prejudiciului care constă într-o pierdere de remunerație. De altfel, această argumentație nu poate fi urmată. Desigur, după cum se amintește la punctul 79 de mai sus, instanța Uniunii poate utiliza competența de fond care îi este atribuită în litigiile cu caracter pecuniar, inclusiv în cadrul unor simple concluzii în anulare, dacă anularea unei decizii eronate în drept adoptate de autoritatea competentă nu este suficientă pentru a valorifica drepturile funcționarului vizat sau pentru a-i proteja în mod eficient interesele, instanța putând, dacă este cazul, să fie invitată să exercite această competență de către reclamant, care declară că nu poate obține niciun beneficiu din executarea obligațiilor care decurg din anularea actului. Cu toate acestea, în speță nu se poate impune EIOPA ceea ce solicită reclamanta, și anume să o reintegreze retroactiv, întrucât nelegalitatea constatată la punctul 67 de mai sus nu presupune ca ea să fie reintegrată automat, ci numai ca raportul de evaluare pentru anul 2019 să fie finalizat și ca cererea de prelungire a contractului să fie reexaminată. În consecință, argumentul principal al reclamantei în susținerea cererii sale de despăgubire pentru prejudiciul material legat de o pierdere de remunerație nu poate fi admis.

- 82 În plus, în ceea ce privește primul capăt de prejudiciu material invocat, trebuie arătat că pierderea de remunerație este inerentă oricărei încetări a unui contract pe perioadă determinată, precizându-se în acest caz și că prelungirea unui asemenea contract nu este un drept, ci o simplă posibilitate (a se vedea punctele 48 și 49 de mai sus). Astfel, în lipsa oricărei asigurări precise și concrete din partea EIOPA în ceea ce privește prelungirea contractului reclamantei, aceasta nu se putea aștepta să continue să beneficieze de remunerația sa dincolo de încetarea contractului său pe perioadă determinată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 septembrie 2019, Manéa/CdT, T-225/18, nepublicată, EU:T:2019:595, punctul 130). Tot pentru acest motiv, nu se poate susține că anularea deciziei de neprelungire și a deciziei de respingere a reclamației ar avea ca efect, în temeiul articolului 266 TFUE, să implice adoptarea unei noi decizii, cu efect retroactiv, prin care EIOPA ar prelungi contractul reclamantei. În consecință, cererea de reparare a prejudiciului care constă în pierderea de remunerație nu poate decât să fie respinsă.
- 83 În ceea ce privește al doilea capăt de prejudiciu material invocat, care constă în pierderea unei șanse, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că aceasta, pentru a fi constatată și pentru a determina repararea prejudiciului, trebuie să fie reală și definitivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 februarie 2008, Comisia/Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, punctele 54 și 55, Hotărârea din 5 octombrie 2004, Eagle și alții/Comisia, T-144/02, EU:T:2004:290, punctul 165, și Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 110).
- 84 Trebuie examinată, în primul rând, condiția privind caracterul real al pierderii unei șanse.
- 85 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, pentru a aprecia caracterul real al pierderii unei șanse, trebuie să ne plasăm la data la care a fost adoptată decizia de neprelungire (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 aprilie 2016, CP/Parlamentul, F-98/15, EU:F:2016:76, punctul 82).
- 86 Potrivit jurisprudenței, pentru a determina caracterul real al pierderii unei șanse, trebuie examinat dacă s-a dovedit corespunzător cerințelor legale că reclamantul a fost privat nu neapărat de prelungirea contractului său, ceea ce nu va putea dovedi niciodată că ar fi intervenit, ci de o șansă serioasă de a i se prelungi contractul, având drept consecință pentru persoana interesată un prejudiciu material care constă într-o pierdere de venituri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 2004, Eagle și alții/Comisia, T-144/02, EU:T:2004:290, punctul 165, și Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 111).
- 87 Existența unei șanse serioase nu depinde de gradul de probabilitate ca șansa respectivă să se fi materializat, acest din urmă element fiind luat în considerare apoi, dacă această existență este recunoscută, pentru a determina întinderea prejudiciului material suferit și a despăgubirii pentru el (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, T-10/02, EU:T:2006:148, punctul 119, și Hotărârea din 13 martie 2013, AK/Comisia, F-91/10, EU:F:2013:34, punctul 74). Astfel, s-a statuat deja că pierderea unei șanse evaluate la 50 % (Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, T-10/02, EU:T:2006:148, punctul 119) sau la 25 % (Hotărârea din 12 aprilie 2016, CP/Parlamentul, F-98/15, EU:F:2016:76, punctul 83) sau chiar pierderea unei șanse „deosebit de redus[e]” (Hotărârea din 13 martie 2013, AK/Comisia, F-91/10, EU:F:2013:34, punctul 74) era suficient de serioasă, având în vedere împrejurările acestor cauze, pentru a stabili caracterul său real.

- 88 În speță, reiese din dosar că, în lipsa nelegalității de care este afectată decizia de neprelungire, nu s-ar fi putut exclude posibilitatea prelungirii contractului reclamantei și, mai mult decât atât, pe o perioadă nedeterminată. Într-adevăr, reclamanta își exercitase atribuțiile în serviciul EIOPA mai mult de cinci ani la momentul deciziei de neprelungire și reiese din ansamblul rapoartelor sale de evaluare că își îndeplinise funcțiile în mod satisfăcător. În plus, decizia de neprelungire nu indică faptul că, la momentul adoptării sale, interesul serviciului sau nevoile EIOPA se opuneau prelungirii contractului reclamantei. Din decizia de neprelungire reiese că ea era întemeiată în principal pe performanțele reclamantei din anul 2019 și pe raportul său de evaluare pentru anul 2019, fără a ține seama de comentariile reclamantei cu privire la acest raport care nu devenise definitiv, elemente care au determinat Tribunalul să cenzureze decizia respectivă. Aceste considerații constituie o serie de elemente suficient de precise și de plauzibile pentru a demonstra că reclamanta dispunea în anul 2020, în cadrul procedurii de prelungire a contractului, de o șansă concretă și suficient de serioasă, altfel spus, reală, de a i se prelungi contractul pe o perioadă nedeterminată, având în vedere și dispozițiile procedurii de prelungire a contractului, în pofida largii puteri de apreciere în materia prelungirii unui contract de muncă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 196). Aceasta este șansa care a fost pierdută în anul 2020 ca urmare a nelegalității legate de utilizarea unui raport de evaluare nedefinitiv constatată la punctul 67 de mai sus.
- 89 În al doilea rând, trebuie analizat caracterul definitiv al pierderii invocate a unei șanse.
- 90 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că caracterul definitiv al pierderii unei șanse se apreciază în momentul în care se pronunță instanța Uniunii, ținând seama de toate împrejurările speței, inclusiv de elementele ulterioare adoptării actului nelegal aflat la originea prejudiciului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, T-10/02, EU:T:2006:148, punctul 50, în care se ia în considerare faptul că posturile pentru care reclamanta și-a depus candidatura au fost de atunci ocupate, și Hotărârea din 14 iulie 2021, Carbajo Ferrero/Parlamentul, T-670/19, nepublicată, în prezent în recurs, EU:T:2021:435, punctul 164, în care au fost luate în considerare evenimente încă nerealizate la momentul pronunțării hotărârii Tribunalului, precum ieșirea iminentă a reclamantului la pensie).
- 91 În speță, pentru a evalua acest caracter definitiv, trebuie să se examineze dacă, la data pronunțării prezentei hotărâri și având în vedere măsurile de executare a prezentei hotărâri pe care EIOPA trebuie să le adopte, reclamanta a pierdut definitiv șansa pe care o avea de a i se prelungi contractul la expirarea acestuia, și anume începând cu 16 ianuarie 2021 (Hotărârea din 14 iulie 2021, Carbajo Ferrero/Parlamentul, T-670/19, nepublicată, în prezent în recurs, EU:T:2021:435, punctul 164; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 27 octombrie 1994, C/Comisia, T-47/93, EU:T:1994:262, punctul 52).
- 92 În această privință trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 266 TFUE, instituția, organul, oficiul sau agenția emitentă a actului anulat este obligată să ia măsurile impuse de executarea hotărârii de anulare. Prin urmare, instituția pârâtă este obligată, în temeiul acestei dispoziții, să ia măsurile necesare pentru a înlătura efectele nelegalităților constatate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 2002, Campolargo/Comisia, T-372/00, EU:T:2002:103, punctul 109 și jurisprudența citată). Atunci când actul anulat a fost deja executat, anularea efectelor acestuia impune, în principiu, restabilirea situației juridice în care se afla reclamantul anterior adoptării sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 martie 2004, Girardot/Comisia, T-10/02, EU:T:2004:94, punctul 84 și jurisprudența citată).

- 93 Cu toate acestea, obligația administrației de a lua măsurile impuse de executarea unei hotărâri de anulare nu exclude în mod necesar posibilitatea ca pierderea unei șanse a reclamantului care a obținut anularea unei decizii care îl privește să fie definitivă. Astfel, dacă măsurile de executare a hotărârii de anulare pe care administrația trebuie să le adopte pentru a se conforma lucrului judecat nu sunt susceptibile să aibă un efect util, în sensul jurisprudenței citate la punctul 79 de mai sus, prin faptul că nu oferă reclamantului aceeași posibilitate de a obține satisfacție ca și când nelegalitatea constatată nu ar fi survenit, instanța poate constata caracterul definitiv al pierderii invocate a unei șanse și poate obliga administrația să o repare.
- 94 Astfel, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 14 iulie 2021, Carbajo Ferrero/Parlamentul (T-670/19, nepublicată, în prezent în recurs, EU:T:2021:435, punctul 164), chiar dacă administrația nu adoptase încă măsuri de executare a hotărârii de anulare, Tribunalul a acordat o despăgubire pentru pierderea unei șanse de a fi numit pe un post de director „mai devreme”, și anume la data notificării deciziei de a nu reține candidatura reclamantului și de a numi un alt candidat. Tribunalul Funcției Publice a acordat de asemenea o despăgubire pentru pierderea unei șanse de a fi confirmat mai devreme în funcția de șef de unitate, recunoscând că numirea ulterioară a reclamantului pe un post de șef de unitate nu poate echivala cu o compensare adecvată pentru trecut a efectelor deciziei de neconfirmare anulate (Hotărârea din 12 aprilie 2016, CP/Parlamentul, F-98/15, EU:F:2016:76, punctul 76).
- 95 În litigiile referitoare la deciziile de respingere a candidaturilor, Tribunalul a statuat că caracterul definitiv al pierderii unei șanse de a fi recrutat decurge din protecția drepturilor terților, ale căror candidaturi au fost reținute pentru posturile în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iunie 2006, Girardot/Comisia, T-10/02, EU:T:2006:148, punctul 49, și Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 91), iar nu din imposibilitatea administrației de a corecta din punct de vedere juridic nelegalitatea săvârșită.
- 96 Într-o cauză privind neprelungirea unui contract, Tribunalul a recunoscut caracterul reparabil al pierderii unei șanse a agentului temporar vizat de a i se prelungi contractul, chiar dacă administrația nu avusese încă ocazia să adopte măsuri de executare a hotărârii de anulare (Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 197).
- 97 Din această expunere a jurisprudenței reiese că caracterul definitiv al pierderii unei șanse nu presupune ca administrația să fie în imposibilitatea de a corecta din punct de vedere juridic nelegalitatea actelor sale. Acest caracter poate fi constatat atunci când, având în vedere toate împrejurările speței, chiar dacă este încă posibil ca administrația să adopte măsuri care să permită corectarea nelegalității săvârșite, aceste măsuri ar fi lipsite de efect util pentru reclamant, neoferindu-i aceeași șansă ca cea de care l-a privat nelegalitatea respectivă.
- 98 Aceasta este situația în speță. Astfel, pe de o parte, anularea deciziei de neprelungire nu implică prin ea însăși reintegrarea juridică a reclamantei în serviciile EIOPA de la data intrării în vigoare a acestei decizii. Spre deosebire de o decizie de demitere a unui funcționar sau a unui agent cu contract pe perioadă nedeterminată, decizia de neprelungire nu a întrerupt un raport de muncă ce ar fi continuat în lipsa intervenției sale. Așadar, administrația poate considera că noua decizie pe care trebuie să o adopte în urma prezentei hotărâri va dispune numai pentru viitor. Pe de altă parte, chiar presupunând că EIOPA adoptă, ca urmare a anulării deciziei de neprelungire de către Tribunal, o nouă decizie care prelungește contractul reclamantei începând de la expirarea contractului său precedent, această decizie ar fi lipsită de efect util pentru reclamantă pentru

perioada cuprinsă între expirarea contractului său precedent și adoptarea noii decizii. Într-adevăr, reclamanta nu ar fi îndreptățită să solicite pentru această perioadă plata remunerației sale și nu ar putea exercita funcții în cadrul EIOPA decât începând cu momentul în care ar fi reintegrată în această agenție.

- 99 Prin urmare, având în vedere ansamblul împrejurărilor speței, reclamanta este îndreptățită să susțină că a pierdut definitiv șansa pe care o avea, dacă nu ar fi fost săvârșită nelegalitatea constatată în prezenta hotărâre, de a i se prelungi contractul la data expirării acestuia.
- 100 În consecință, pe baza acestor elemente, trebuie să se considere că nelegalitățile săvârșite de EIOPA au privat-o în mod cert pe reclamantă de o șansă reală de a i se prelungi raportul de muncă cu EIOPA fără întrerupere începând cu 16 ianuarie 2021, în urma expirării contractului său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 117). A doua condiție de angajare a răspunderii EIOPA este astfel îndeplinită.
- 101 Acest prejudiciu este cauzat de nelegalitatea comportamentului EIOPA, care, în mod cert, a privat-o pe reclamantă de o șansă serioasă de a i se prelungi contractul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 111). A treia condiție de angajare a răspunderii EIOPA, referitoare la legătura de cauzalitate dintre nelegalitatea invocată și prejudiciul pretins, este astfel de asemenea îndeplinită și trebuie, prin urmare, să se stabilească quantumul despăgubirii care trebuie plătită pentru pierderea unei șanse.
- 102 Potrivit jurisprudenței, pentru a determina quantumul despăgubirii care trebuie plătită pentru pierderea unei asemenea șanse, trebuie, după identificarea naturii șansei de care a fost privat funcționarul sau agentul, să se stabilească data începând de la care ar fi putut beneficia de această șansă, apoi să se cuantifice șansa menționată și, în sfârșit, să se precizeze care au fost pentru acesta consecințele financiare ale pierderii șansei respective (a se vedea Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctul 118 și jurisprudența citată).
- 103 În plus, în cazul în care acest lucru este posibil, șansa de care a fost privat un funcționar sau un agent trebuie determinată în mod obiectiv, sub forma unui coeficient matematic care rezultă dintr-o analiză precisă. Atunci când șansa menționată nu poate fi cuantificată în acest fel, se admite însă că prejudiciul suferit poate fi evaluat *ex aequo et bono* (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 2018, Fernández González/Comisia, T-162/17 RENV, nepublicată, EU:T:2018:711, punctele 119-121 și jurisprudența citată, Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 199).
- 104 Reclamanta a efectuat o evaluare cifrată a quantumului care trebuia să servească drept bază pentru calculul quantumului despăgubirii legate de pierderea unei șanse. Însă această evaluare nu poate fi reținută. Astfel, nu este posibil să se cuantifice în mod corect această șansă și să se precizeze consecințele financiare ale pierderii unei șanse, pentru motivul că un calcul corect al prejudiciului material al reclamantei ar depinde de diverse ipoteze, în special în ceea ce privește sensul noii decizii adoptate de EIOPA în lumina prezentei hotărâri, de durata totală a carierei reclamantei în cadrul EIOPA sau de promovările acesteia. În consecință, este necesar să se evalueze *ex aequo et bono* prejudiciul suferit, ținând seama de toate împrejurările cauzei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 200 și jurisprudența citată).

105 În împrejurările speței, se va face o apreciere justă a întregului prejudiciu material suferit de reclamantă ca urmare a pierderii șansei de a-i fi prelungit fără întrerupere raportul de muncă cu EIOPA, cu alte cuvinte, a pierderii unei șanse de a-i fi prelungit contractul începând cu 16 ianuarie 2021 în urma expirării contractului precedent, obligând EIOPA să îi plătească, *ex æquo et bono*, suma forfetară de 10 000 de euro. Această estimare forfetară ține seama în special de gradul reclamantei, de perioada cuprinsă între expirarea contractului său și adoptarea unei noi decizii de către EIOPA, având în vedere prezenta hotărâre, de faptul că ea a ocupat postul șase ani, de faptul că rapoartele sale de evaluare erau satisfăcătoare și de ajutorul de șomaj încasat.

Cu privire la prejudiciul moral

106 Reclamanta susține că a suferit un prejudiciu moral care rezultă, în primul rând, din faptul că decizia de neprelungire și decizia de respingere a reclamației i-au cauzat o depresie nervoasă și i-au adus atingere sănătății, în al doilea rând, din aprecierea negativă a performanțelor sale din raportul de evaluare pentru anul 2019 și din decizia de neprelungire care i-au adus atingere demnității, reputației și stimei de sine, și, în al treilea rând, din nesiguranța cauzată de pierderea posibilității de a acumula o vechime în serviciu de zece ani pentru a avea dreptul la o pensie pentru limită de vârstă. Prejudiciul său moral ar fi evaluat *ex æquo et bono* la suma de 10 000 de euro.

107 EIOPA răspunde că nu se poate considera că evaluările negative ale performanțelor reclamantei și deciziile care au fost adoptate în ceea ce privește neprelungirea contractului său constituie temeiul unui prejudiciu moral. În plus, pierderea posibilității de a primi o pensie pentru limită de vârstă nu ar fi decât o simplă ipoteză, întrucât, chiar dacă contractul reclamantei ar fi fost prelungit, nu ar exista nicio certitudine că ar fi acumulat cei zece ani de vechime în serviciu necesari în acest scop.

108 În primul rând, în ceea ce privește prejudiciul moral care rezultă, potrivit reclamantei, din faptul că decizia de neprelungire și decizia de respingere a reclamației i-au cauzat o depresie nervoasă și i-au adus atingere sănătății, trebuie subliniat că, potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când concluziile în despăgubire se întemeiază pe nelegalitatea actului anulat, situație care se regăsește în speță, anularea pronunțată de Tribunal constituie în sine o reparare adecvată și în principiu suficientă a oricărui prejudiciu moral pe care reclamantul l-ar fi putut suferi (a se vedea Hotărârea din 18 septembrie 2015, Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, punctul 82 și jurisprudența citată), cu excepția cazului în care reclamantul demonstrează că a suferit un prejudiciu moral care nu poate fi reparat integral prin această anulare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2013, CH/Parlamentul, F-129/12, EU:F:2013:203, punctul 64 și jurisprudența citată).

109 Astfel, s-a statuat că anularea unui act, atunci când este lipsită de orice efect util, nu poate constitui în sine repararea adecvată și suficientă a oricărui prejudiciu moral cauzat prin actul anulat (Hotărârea din 15 ianuarie 2019, HJ/EMA, T-881/16, nepublicată, EU:T:2019:5, punctul 60, și Hotărârea din 9 martie 2010, N/Parlamentul, F-26/09, EU:F:2010:17, punctul 107).

110 În speță, anularea deciziei de neprelungire, ca urmare a limitelor efectului său util expuse la punctul 98 de mai sus, nu poate constitui în sine o reparare suficientă, iar consecințele neprelungirii contractului, altele decât cele materiale, în special cele asupra sănătății reclamantei, nu vor putea fi corectate cu ușurință (a se vedea Hotărârea din 16 decembrie 2020, VP/Cedefop, T-187/18, nepublicată, EU:T:2020:613, punctul 205 și jurisprudența citată).

- 111 În această privință, reclamanta a dovedit corespunzător cerințelor legale că a suferit un prejudiciu moral și că acesta i-a fost cauzat prin decizia de neprelungire și prin decizia de respingere a reclamației, precum și prin împrejurările în care au fost adoptate acestea, care sunt imputabile EIOPA. Astfel, ea a fost în concediu medical de la 16 iulie 2020, a doua zi după adoptarea deciziei de neprelungire, până la sfârșitul contractului său și a prezentat în fața Tribunalului un certificat medical care atestă că suferea de angoase și de depresie și că a urmat un tratament medical. EIOPA nu contestă situația stres și de angoasă în care se afla reclamanta și nici nu se pronunță cu privire la certificatul medical prezentat, ci se limitează să observe că existau suficiente motive care justificau neprelungirea contractului reclamantei.
- 112 Prin urmare, reclamanta a suferit un prejudiciu moral imputabil EIOPA, care nu poate fi reparat integral prin anularea deciziei de neprelungire și a deciziei de respingere a reclamației.
- 113 În al doilea rând, reclamanta nu poate pretinde că aprecierea negativă a performanțelor sale din raportul de evaluare pentru anul 2019 și din decizia de neprelungire i-a cauzat de asemenea un prejudiciu moral. Astfel, pe de o parte, în prezenta hotărâre nu s-a statuat că raportul de evaluare pentru anul 2019 este nelegal, ci se constată doar că acesta nu este finalizat, și, pe de altă parte, reclamanta nu demonstrează modul în care acest raport și decizia de neprelungire implică o apreciere explicit negativă a capacităților sale, susceptibilă să o lezeze și să aducă atingere demnității, reputației și stimei sale de sine care depășește cadrul unei evaluări obiective a unui agent temporar de către superiorul său ierarhic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 decembrie 2010, Comisia/Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, punctul 108 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 9 martie 2010, N/Parlamentul, F-26/09, EU:F:2010:17, punctele 103 și 104 și jurisprudența citată).
- 114 În al treilea rând, reclamanta nu poate nici să pretindă despăgubirea pentru un prejudiciu moral legat de nesiguranța cauzată de pierderea posibilității de a acumula o vechime de zece ani în serviciu pentru a putea avea dreptul la o pensie pentru limită de vârstă. Astfel, din moment ce revine EIOPA sarcina de a se pronunța, în cadrul executării prezentei hotărâri, cu privire la prelungirea contractului reclamantei, ceea ce ar putea furniza acesteia din urmă posibilitatea de a continua să dobândească drepturi de pensie, cererea sa în această privință este prematură.
- 115 Prin urmare, se va face o justă apreciere a împrejurărilor specifice ale speței, expuse la punctele 110 și 111 de mai sus, prin stabilirea, *ex aequo et bono*, a reparării prejudiciului moral suferit de reclamantă la suma de 5 000 de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 116 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 117 În speță, întrucât EIOPA a căzut în esență în pretenții, se impune obligarea sa la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează decizia Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) din 15 iulie 2020 de a nu prelungi contractul de agent temporar al lui SU.**
- 2) **Anulează decizia EIOPA din 11 februarie 2021 de respingere a reclamației formulate de SU.**
- 3) **Obligă EIOPA la plata a 10 000 de euro pentru repararea prejudiciului material cauzat lui SU.**
- 4) **Obligă EIOPA la plata a 5 000 de euro pentru repararea prejudiciului moral cauzat lui SU.**
- 5) **Respinge în rest acțiunea.**
- 6) **Obligă EIOPA la plata cheltuielilor de judecată.**

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 14 decembrie 2022.

Semnături